

180. Monyoród határa

(Baranya megye) R, B, LT, Ró

Az M6-56 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalának Baranya megyei szakaszán két részletben, 2001. április 10.–május 11. és október 8–18. között végeztünk terepbejárást. A területet a nyomvonalon 100-100 méteres sávban jártuk be, illetve adott esetben a lelőhely teljes kiterjedését meghatároztuk. A kijelölt terület 77,9%-át sikerült bejárni, a többi rész erdő, mocsár, gyepterület miatt járhatatlan volt.

A Sziebert-tanyánál több korszak (őskor, kelta, római kor) leleteivel jelzett telep, esetleg műhely nyomaira bukkantunk (30. lh.), a Fisztina nevű határrészben két őskori (lengyeli kultúra, bronzkor, kelta) telep és talán temető nyomát regisztráltuk (31–32. lh.).

A leletek a Janus Pannonius Múzeum gyűjteményébe kerültek.

KÁRPÁTI GÁBOR

181. Mosonmagyaróvár, Bástya utca 25.

(Győr-Moson-Sopron megye) Kö

2001. február 13–23. között a terület azonnali felszabadítását célzó leletmentést végeztünk a 288. hrsz. telken.

A leletmentést a megkezdett bontási munkák közben talált középkori cserepek indokolták, valamint, hogy a 17. századi metszetek, az utcanév és belváros szerkezetéből következően itt sejtettük az 1354-ben városi kiváltságokat nyert Óvár városfalait. Szükséges volt a szondázás azért is, mert az Országos Műemlékvédelmi Hivatal csak ezzel a feltétellel járult hozzá a terület beépítéséhez.

A feltárást egy 12×3 m alapú kutatóárokban végeztük, amelyben 5 cölöplyukat figyeltünk meg, és egy zárt szürke, iszapos, szerves betöltésű rétegben egy 120 cm hosszú facölöp is előkerült. Dendrokronológiai vizsgálat szükséges annak eldöntésére, hogy ezek a cölöplyukak jelezhetik-e a kőfalat megelőző 14–15. századi palánkfal vonalát.

Az ásatás állatcsontanyagát Kőrösi Andrea archeozoológus dolgozza fel, a famaradványokat Gryneaus András vizsgálja. A feltáráson részt vett Riha Katalin, a Hansági Múzeum restaurátora. A leletek a mosonmagyaróvári Hansági Múzeumba kerültek.

ASZT ÁGNES

182. Mosonmagyaróvár, Iskola utca

(Győr-Moson-Sopron megye) Á

2001. november 5–20. között Mosonmagyaróvár mosoni városrészén, a Király-dombtól K-re fekvő telken (3362. hrsz.) szondázó jellegű ásatást végeztünk. Az ásatás közvetlen előzménye, hogy a helyi védettség alatt levő telken elbontották az iskolaépületet, és helyén még határozatlan rendeltetésű (szociális-egészségügyi) létesítményt kívánnak építeni. Mivel a telek közvetlenül határos az egykori, Tomka Péter illetve Pusztai Rezső által

részlegesen megkutatott mosoni ispáni várral, azt reméltük, hogy ásatásunkkal ennek szerkezetéhez, illetve a suburbium fekvéséhez kapunk újabb adatokat. A nagyméretű telken azonban csak két kutatóárok kialakítására volt lehetőségünk a korábbi intenzív beépítettség miatt. Az 1. kutatóárkunkban (6×15 m) az ispáni vár árkát sikerült részlegesen kibontanunk. A várárok egy É–D-i irányú szakaszát sikerült kibontani 15 m hosszan követve. A 6 m széles kutatóárokban pontosan a felét sikerült dokumentálni a feltűnően széles, erőteljes lejtésű és mély ároknak, amelynek alsó részéből, 2,5–3 m mélyről Árpád-kori kerámiatöredékek, köztük cserépbogrács-darabok, illetve „osztrák” import edények kerültek elő. Az árok aljáról földmintát vettünk. Az erre merőlegesen húzott 2. nagy kutatóárokban (9,5×3 m) kilenc Árpád-kori településjelenséget (verem, gödrök, cölöplyukak) bontottunk ki. Leletanyaguk szintén a 12. századra határozható meg. A kerámialeleteken, amelyekből egy tulli fazék töredékét emelnénk ki, és az állatcsontokon kívül vaskés és vasolvadék került elő az objektum bontása során. Bár ezen jelenségek együttese fontos adalék a váralja település meghatározásához, de továbbra is ismeretlen a kőházakkal (köztük a heiligenkreutzi apát házával) bíró oppidum fekvése, kiterjedése.

Konzulens: Tomka Péter. Az ásatáson technikusként részt vett Riha Katalin a Hansági Múzeum restaurátora.

ASZT ÁGNES

183. Mucsfa, Sanci-dűlő

(Tolna megye) U, B

2001-ben a Tolna megye őskori és középkori várai című kutatási program keretében folytattam a légi felderítéseket, terepbejárásokat. A munkához a Nemzeti Kulturális Alapprogram, az OTKA és az Őcsényi Repülőklub nyújtott anyagi segítséget.

Wosinsky Mór szerint a falutól délre, az aparthanti országúttól Ny-ra levő dombon volt őskori földvár. Itt a korábbi terepbejárásokon, illetve légi fotózásokon nem találtam erődítésre utaló nyomokat. Az úttól K-re sok bronzkori, illetve újkőkori cserép található. Most ezen a területen szántás van. A hármass tagolású domb középső részén – a friss boronálás ellenére – elég sok cserép volt gyűjthető. Úgy látszik, hogy a két hosszanti oldalon 10–15 m széles terasz húzódik, a domb folytatása felől pedig árok választotta el a lakóterületet. A lelőhelyről készítettem légi fotókat, de egyértelműen erődítésre utaló nyomok nem mutatkoztak.

MIKLÓS ZSUZSA

184. Mucsi, Sáncok

(Tolna megye) B, V

2001-ben a Tolna megye őskori és középkori várai című kutatási program keretében folytattam a légi felderítéseket, terepbejárásokat. A munkához a Nemzeti Kultu-